

CROWDFUNDMATCH – Sutelktinio finansavimo skatinimas investuojant Europos struktūrinių ir investicijų fondų lėšas

NAUJIENLAIŠKIS #3

Kviečiame susipažinti su trečiuoju projekto CROWDFUNDMATCH naujienlaiškiu!

KAIP SUPLANUOTI IR PRADĖTI ĮGYVENDINTI SKIRTINGŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ LĖŠŲ DERINIMO SCHEMĄ?

ĮVADAS

Viena iš pagrindinių projekto veiklų - bendros lėšų derinimo schemos metodikos parengimas. Metodikos tikslas - pateikti bendros lėšų derinimo schemos metodiką regionų ir vietos valdžios institucijoms, kaip derinti Europos Sąjungos finansavimą su sutelktinio finansavimo lėšomis.

Metodika grindžiama principu "iš apačios į viršų" ir remiasi projekto partnerių, suinteresuotųjų šalių ir sutelktinio finansavimo ekspertų žinių analize ir keitimusi jomis.

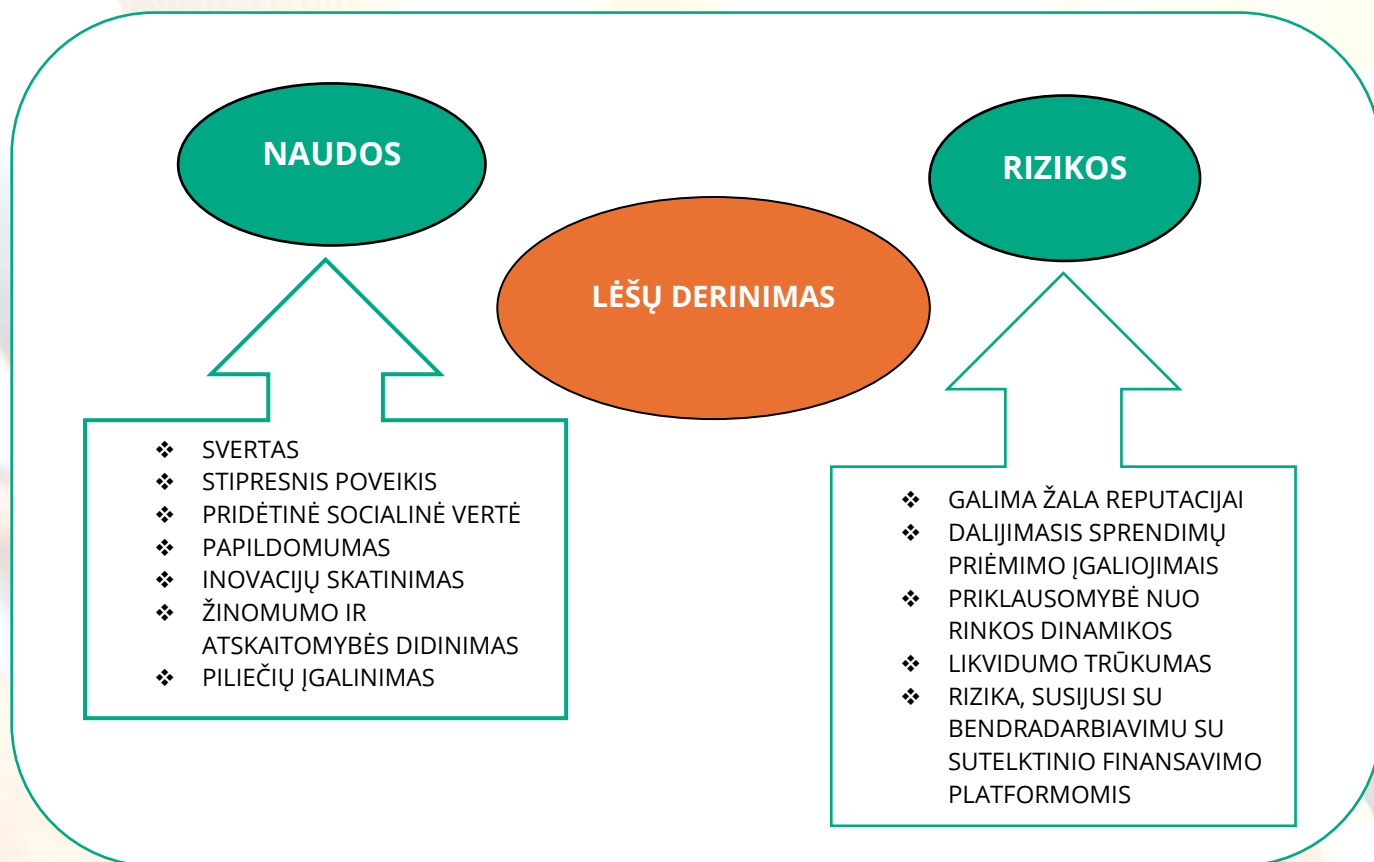
SUPRATIMAS APIE LĖŠŲ DERINIMĄ

Lėšų derinimas vyksta tuomet, kai viešojo sektoriaus organizacijos prisideda prie finansavimo kartu su kitais finansuotojais, pavyzdžiui, privačiomis įmonėmis, finansų įmonėmis ar fiziniais asmenimis. Paprastai šios viešosios lėšos skiriamos tik tuo atveju, jei iš kitų šalių gaunamas atitinkamas įnašas. Mūsų metodikoje daugiausia dėmesio skiriama būtent Europos Sąjungos lėšų derinimui su fizinių asmenų finansavimo lėšomis.

Europos Sąjungos lėšų derinimas su sutelktiniu finansavimu teikia keletą privalumų, įskaitant didesnę finansinę svertą, didesnę poveikį regionams, papildomą paramą socialiniams projektams ir didesnę inovacijų potencialą. Be to, tai didina informuotumą apie vyriausybės politiką, skatina fizinių asmenų dalyvavimą ir didina atskaitomybę. Tačiau esama ir iššūkių, pavyzdžiui, rizika valdžios institucijų reputacijai, galios pasidalijimas priimant sprendimus, priklausomybė nuo rinkos dinamikos ir likvidumo problemos. Norint sumažinti šią riziką, reikia kruopštaus planavimo ir aiškios komunikacijos.

1 paveikslas. Lėšų derinimo naudos ir rizikos valdžios institucijoms apžvalga

GALIMA NAUDA**Svertas**

Viešojo finansavimo ir fizinių asmenų lėšų derinimo abipusiai svarbus elementas yra sukuriamas svertas. Iš viešojo sektoriaus perspektyvos svertas sukuriamas dėl suteiktų viešųjų lėšų. Remiamam projektui gali būti skiriama daugiau lėšų nei tuo atveju, jei viešasis sektorius skirtų tik savo lėšas.

Ir atvirkščiai, fiziniams asmenims taip pat daug patraukliau paremti iniciatyvą, jei jie žino, kad valstybinės institucijos, pvz., padvigubins jų įnašą. Lėšų derinimas didina visų formų sutelktinio finansavimo sėkmę. Viena vertus, fiziniai asmenys jaučia, kad jų įnašas turi didesnį poveikį. Taip pat tai didina fizinių asmenų pasitikėjimą konkrečiu projektu.

Stiprenis poveikis

Svarbus sutelktinio finansavimo ir viešojo finansavimo derinimo privalumas yra tas, kad iniciatyvą remia ne tik valstybinės institucijos, bet ir kiti vietos suinteresuotieji subjektai. Pavyzdžiui, projektas įdarbina su finansavimu susijusius valstybinių institucijų atstovus, kurie gali inicijuoti projektą ir užtikrinti jo tvarumą.

Pridėtinė socialinė vertė

Sutelktinis finansavimas ypač tinka iniciatyvoms, turinčioms aiškią socialinę pridėtinę vertę. Todėl viešojo finansavimo ir sutelktinio finansavimo derinys geriausiai pasiteisins, kai bus finansuojami socialinę pridėtinę vertę turintys projektai.

Papildomumas

Tiek viešojo finansavimo, tiek sutelktinio finansavimo atveju svarbu sutelkti dėmesį į projektus, kurie nėra (arba negali būti) finansuojami tradiciniu (bankiniu) būdu. Įprastai toks finansavimas yra veiksmingas ir pigus. Svarbu, kad valstybinės institucijos dirbtų papildomai ir konkrečiai siektų finansuoti tokias iniciatyvas, kurios kitu atveju nebūtų finansuojamos. Tas pats liestų ir sutelktinį finansavimą.

Inovacijų skatinimas

Produkto kūrimo ir įvedimo į rinką metu, tradicinės bankų paskolos dažnai yra neprieinamos. Įmonės dažnai naudoja subsidijomis, kad galėtų finansuoti inovacijas, net jei jų modelis yra potencialiai pelningas. Sukūrus inovacijų finansavimo priemones, pavyzdžiui, paskolų forma, būtų galima diegti daugiau inovacijų. Inovacijoms skirtas sutelktinis finansavimas dažnai taikomas išankstinio pardavimo arba atlygiu pagrįsto sutelktinio finansavimo forma. Jei derinys su valstybės intervencija leidžia finansuoti inovacijas per finansinį sutelktinį finansavimą, tai yra abiem pusėms naudinga. Valstybė nebūtų viena finansuojanti inovacijas, o inovacijų finansavimui būtų galima pritraukti gerokai didesnes sumas. Taip valstybė ir fiziniai asmenys galėtų gauti pelno dalį, jei įmonė taptų sėkminga. Įtraukiant fizinius asmenis, galima iš karto patikrinti ir patvirtinti siūlomų naujovių palaikymą. Taip valstybė geriau suprastų, kurios inovacijos turi didžiausią tikimybę būti sėkmingos, ir taip būtų galima atrinkti, kurias inovacijas reikėtų finansuoti.

Žinomumo didinimas

Pagrindinis privalumas derinant valstybės finansavimą ir sutelktinį finansavimą yra tas, kad valstybės finansavimas tampa matomesnis. Konkretaus projekto įgyvendinimo dalyviai gauna aiškią žinią, kad valstybė taip pat remia tokio tipo projektą.

Didesnė parama

Tarkime, kad valstybė suteikia fiziniams teisę spręsti, kurie projektai bus finansuojami. Tokiu atveju tai ne tik įgalina fizinius asmenis, bet ir dažnai turi teigiamą poveikį valstybės politikos rėmimui. Geras pavyzdys – fizinių asmenų skiriamas finansavimas vėjo jėgainėms.

Fizinių asmenų įgalinimas

Tinkamai informuojant ir įtraukiant fizinius asmenis į sutelktinio ir valstybinio finansavimo derinį, jie sužino, koks yra poveikis ekonomikai ir kaip jos gali prisidėti prie klestinčios ekosistemos kūrimo. Be to, jie taip pat įgyja tiesioginį poveikį priimamiems sprendimams.

Atskaitomybės didinimas

Viešųjų investicijų ir fizinių asmenų dalyvavimo sąveika ne tik didina valdžios atskaitomybę už savo sprendimus, bet ir psdidina atsakomybę finansavimo gavėjams tinkamai elgtis su gautomis lėšomis, nes sutelktinio finansavimo finansuotojų grupė taip pat padeda stebėti projektą ir lėšų panaudojimą.

GALIMOS RIZIKOS

Dirbant su fiziais asmenimis taip pat reikėtų atsižvelgti į kai kuriuos kitus svarbius specialius rizikos veiksnius.

Galima žala reputacijai dėl projekto nesėkmės

Kaip nurodyta aukščiau, valstybės parama projektui dažnai netiesiogiai laikoma projekto rekomendacija. Kai projekto įgyvendinti nepavyksta, tai gali pakenkti valstybės reputacijai. Todėl svarbu, kad apie rizikas būtų pranešama skaidriai, jos būtų kuo geriau valdomos ir būtų kuo labiau sumažinta fizinių asmenų finansinių nuostolių rizika. Projektų įgyvendinimo priežiūra gali dar labiau sumažinti nesėkmės riziką. Tokia priežiūra, palyginti su investuotu biudžetu, dažnai yra palyginti brangi, tačiau gali turėti didelės reikšmės galutiniam poveikiui. Todėl valstybei verta pakankamai investuoti į šią sritį.

Dalijimasis sprendimų priėmimo įgaliojimais

Derinant sutelktinį ir viešąjį finansavimą dažnai dalijamasi sprendimų priėmimo įgaliojimais. Fiziniai asmenys ne tik turi teisę spręsti dėl įnašo, bet dažnai nuo sutelktinio finansavimo surinkimo sėkmės priklauso ir valstybės indėlis. Tokiu atveju fiziniai asmenys įgyja teisę pareikšti nuomonę dėl valstybės išlaidų. Tai turi privalumų fizinių asmenų įgalinimo ir paramos prasme, tačiau turi ir trūkumų – valstybė atsisako dalies savo

sprendimų priėmimo galios. Svarbu atidžiai pasverti, kokius sprendimus nori priimti valstybė, o kokius sprendimus gali kartu priimti fiziniai asmenys.

Priklausomybė nuo rinkos dinamikos

Kaip nurodyta ankstesniame punkte, investavimas į viešąjį finansavimą, priklausomai nuo sutelktinio finansavimo būdu surinktų lėšų, gali turėti keletą trūkumų. Pavyzdžiui, sutelktinio finansavimo sėkmė priklauso nuo investuotojų finansinių išteklių, kur naudojama interneto platforma, ir gyventojų skaitmeninio raštingumo. Taigi kyla rizika, kad daugiausia bus remiami projektai, kuriuos skaitmeninio raštingumo ir lėšų turintys fiziniai asmenys laiko svarbiais, taip sukuriant Matthew efektą. Kitose srityse taip pat didelę įtaką sutelktinio finansavimo sėkmei gali turėti investuotojų skaičius arba tam tikros temos ar produkto populiarumas. Valstybė turi užtikrinti, kad lėšų paskirstymas atitiktų jos politinius sprendimus.

Likvidumo trūkumas

Likvidumo trūkumas nėra būdingas fizinių asmenų lėšų ir viešojo finansavimo deriniui, tačiau jis kelia didelį susirūpinimą, kai naudojamos akcijomis grindžiamu sutelktiniu finansavimu¹. Investuotojas perka įmonės, kuri nėra įtraukta į vertybinių popierių biržos ar kitos rinkos sąrašus, akciją. Jie yra priklausomi nuo naujų investuotojų susidomėjimo perimti šias akcijas arba nuo bendrovės gebėjimo išpirkti akcijas, kad atgautų savo investicijas. Paskolų atveju paprastai susitariama dėl fiksuoto termino, o tarpiniu laikotarpiu paprastai nėra galimybės paskolą paversti pinigais. Tačiau valstybė, dažnai būdama didžiausias dalyvaujantis finansuotojas, gali suteikti likvidumo perimdama finansavimą iš fizinių tam tikromis sąlygomis. Taikant sutelktinio finansavimo ir viešojo finansavimo modelį, gali būti netgi tikslinga sąmoningai išlaikyti dalį viešųjų lėšų, kad būtų galima perimti norinčių pasitraukti fizinių asmenų investicijas.

Sutelktinio finansavimo platformų vertinimo procesai nėra standartizuoti

Jei valstybė nori bendradarbiauti su įvairiomis sutelktinio finansavimo platformomis, skirtingų dalyvių požiūris turi būti gerai suderintas su valstybės politikos prioritetais. Valstybė turi sąmoningai pasirinkti vertinimo procesą ir vertinimo kriterijus, kad galėtų stebėti, ar visi remiami projektai atitinka vyriausybės lūkesčius. Taip pat turėtų būti

---

¹ Sutelktinis akcinis finansavimas (dar vadinamas sutelktiniu investavimu arba investiciniu sutelktiniu finansavimu) - tai kapitalo pritraukimo būdas, kurį naudoja pradedančiosios ir ankstyvosios stadijos įmonės. Iš esmės sutelktinio finansavimo būdu įmonės vertybiniai popieriai siūlomi keliems potencialiems investuotojams mainais į finansavimą. Kiekvienas investuotojas turi teisę į bendrovės akcijų dalį, proporcingą jo investicijai. Sutelktinio finansavimo procesas vykdomas specializuotose interneto platformose. Skaitmeninis sutelktinio finansavimo platformos pobūdis skatina liberalesnę ir atviresnę finansavimo būdą. Šaltinis: <https://corporatefinanceinstitute.com/resources/valuation/equity-crowdfunding/>

susitarta, kokie rezultatai turėtų būti pateikiami kiekvieno projekto ataskaitose, kad būtų galima stebėti pasiektą poveikį.

SVARBIAUSI VEIKSMAI PLANUOJANT IR PRADEDANT TAIKYTI LĖŠŲ DERINIMO SCHEMĄ

Planuojant lėšų derinimo schemą, reikia atlikti keletą struktūrinių veiksmų, pradedant politiniais svarstymais, baigiant rengimu ir įgyvendinimu. Politikai turi įvertinti esamas politikos priemones, kad nustatytų, kur galima integruoti lėšų suderinimą. Tikslas - palengvinti verslo ir verslumo rėmimą, kartu užtikrinant, kad iniciatyva papildytų esamą finansavimo aplinką.

Politikos kūrimas

Rekomenduojama taikyti laipsnišką metodą:

- Išanalizuokite esamą situaciją, kad nustatytumėte naudą, spragas ir galimybes derinti lėšas.
- Nustatykite galimas suinteresuotąsias šalis, įskaitant institucijas ir ekspertus, kurie turėtų būti įtraukti į įgyvendinimą.
- Sukurti struktūrinį procesą, kaip pradėti taikyti lėšų derinimo schemą.

Pagrindiniai planavimo etapai

- **1 žingsnis: tyrimas ir refleksija**
  - Apibrėžkite politikos priemonės poveikio tikslus ir nustatykite bendruomenės dalyvavimo vaidmenį.
  - Išanalizuoti regioninę sutelktinio finansavimo rinką ir įvertinti pasirengimą lėšų pritraukimui.
  - Peržiūrėkite valstybės pagalbos ir Europos Sąjungos reglamentus, siekiant užtikrinti jų laikymąsi.
- **2 žingsnis: galimybių patikrinimas ir pagrindinių elementų nustatymas**
  - Apibrėžkite ir pasirinkite tikslinę bendruomenę, su kuria bus derinamos lėšos.
  - Įvertinkite bendruomenės rizikos profilį, įskaitant norą rizikuoti ir gebėjimą padengti galimus nuostolius.
  - Nustatykite tinkamą finansinės priemonės rizikos lygį.
  - Įvertinkite finansavimo ir rizikos mažinimo galimybes.
  - Nustatykite pagrindines atsakomybes, reikalingus schemai įgyvendinti.
  - Nustatykite finansinę struktūrą ir nuspręskite dėl fizinių asmenų dalyvavimo lygio.

- **3 etapas: schemos įgyvendinimo pradžia**
  - Nustatyti įgyvendinančiąją instituciją ir reikalingas technologines priemones.
  - Užtikrinti, kad būtų laikomasi Europos Sąjungos finansavimo reikalavimų, jei taikoma.
- **4 žingsnis: Parengti sutelktinio finansavimo iniciatyvą**
  - Analizuoti socialinius tinklus, siekiant nustatyti geriausią investuotojų ir fizinių asmenų įtraukimo būdą.
  - Nustatykite aiškius lėšų paskirstymo tikslus ir paskatas įnašų mokėtojams.
  - Suplanuokite išsamų įgyvendinimo tvarkaraštį.
  - Teikti paramą verslininkams, kad jie galėtų sėkmingai vykdyti sutelktinio finansavimo iniciatyvas.
  - Sukurti fizinių asmenų dalyvavimo mechanizmus, užtikrinant, kad jie aktyviai dalyvautų.

Išvada

Lėšų derinimas suteikia didelę galimybę regionų ir vietos valdžios institucijoms padidinti viešojo finansavimo poveikį pritraukiant privačius ir fizinių asmenų įnašus. Šioje ataskaitoje aprašyta metodika suteikia struktūrizuotą požiūrį į lėšų derinimo schemų kūrimą ir įgyvendinimą. Valdžios institucijos gali padidinti skaidrumą, atskaitomybę ir bendruomenės paramą, įtraukdamos fizinius į finansavimo sprendimų priėmimą ir projektų priežiūrą. Nors esama tokių problemų kaip reputacijos rizika ir sprendimų priėmimo sudėtingumas, tinkamas planavimas ir rizikos valdymas gali sumažinti šias problemas, todėl lėšų derinimas gali tapti galinga priemone. Išsamesnės informacijos rasite visame dokumente: [**DAUGIAU INFORMACIJOS RASITE: ČIA**](#)

BŪSIMOS VEIKLOS

- **KITAS PROJEKTŲ GRUPĖS SUSITIKIMAS IR 4th TARPTAUTINĖS DARBO GRUPĖS SUSITIKIMAS SELONIKUOSE, GRAIKIJOJE**

2025 m. kovo 19-20 d. projekto partneriai ir suinteresuotosios šalys susitiks Graikijoje. Pirmąją dieną įvertinsime pilotinių projektų darbą, kad užtikrintume tarptautinį keitimąsi patirtimi tarp pilotinių projektų, ir įvertinsime pirmuosius tarpusavio mentorystės mokomuosius vizitus. Antrosios dienos diskusijos bus skirtos sutelktinio finansavimo mokymo ir mentorystės programų, informuotumo didinimo ir reklamos iniciatyvų pavyzdžiams.

Nuotraukų šaltinis: šaltinis: nemokamos Unsplash nuotraukos, autorius Nafsika G.

KVIEČIAME SEKTI MUS

<https://www.interregeurope.eu/crowdfundmatch>

<https://www.linkedin.com/company/crowd-fund-match/>

<https://www.facebook.com/CROWDFUNDMATCH>

<https://twitter.com/crowdfundmatch>